

Сьогодні
12.12.2024

Урок №28

**Сергій Плачинда. «Богатирська застава».
Особливості мови історичного оповідання**

Мета: познайомити з поняттями тема твору, історичне оповідання; розвивати навички читання, письма, монологічного та діалогічного мовлення, роботи в групах; уважність, кмітливість, творчі здібності; виховувати повагу до однокласників, до історії рідної країни.

Не урок, а справжнє свято,
Бо полинем у світи.
Мандруватимем завзято,
Юний друже, я і ти.
У поході будь уважним,
Добре думай, не спіши!
Знай, що вчитись завжди
важко,
Легше буде у житті!

❖ Сьогодні ми знову говоримо про оповідання «Богатирська застава» Сергія Плачинди, познайомимося із життєвим і творчим шляхом автора твору. Поспостерігаємо, у яких видах мистецтва також використано цей сюжет.

Сьогодні

Перевірка домашнього завдання

Сьогодні

Запишіть сьогоднішню дату

Класна робота

«Богатирська застава» за жанром – оповідання.

Так.

Автор «Богатирської застави» - Леся Українка.

Ні, Сергій Плачинда.

Головний герой твору – Святослав.

Ні, Будимир.

Білгородцям вдалося врятувати місто від
ординців.

Так.

Мова твору насичена архаїзмами.

Так.

Робота із
підручником
«Українська
література»
Т. Яценко,
с. 104-107.

- ☐ Де народився Сергій Плачинда?
- ☐ Неподалік міста Кропивницького, на степовому хуторі Шевченковому.
- ☐ Де навчався письменник?
- ☐ У Київському університеті здобув фах філолога.
- ☐ Чому за радянських часів письменника постійно переслідували, звільнили з роботи?
- ☐ Тому що він завжди обстоював патріотичні погляди.

- ☐ Тема твору — ті життєві явища, які змальовані в художньому творі.
- ☐ Історичне оповідання — оповідання про реальних осіб, справжні події, що відбувалися в минулі часи.

Доведіть, що твір
«Богатирська застава»
С.Плачинди – це історичне
оповідання.

Найпопулярнішому серед богатирів — Іллі Муромцю у місті Києві (на Трухановому острові) споруджено пам'ятник. Цей богатир народився в Морівійську поблизу Чернігова. Він служив у дружині князя Володимира Святославича, а на схилі літ став послухником Києво-Печерської лаври.

Пам'ятник створений за
унікальною сучасною технологією
за допомогою 3D-принтера.
Позував для образу богатиря Іллі
наш сучасник — відомий
спортсмен Василь Вірастюк,
володар звання «Найсильніша
людина світу».
Скульптор В. Журавель.

Розгляньте ілюстрацію О. Мезенцева до збірки творів С. Плачинди. Чому, на вашу думку, художник обрав саме чорно-білу тональність для зображення богатиря?

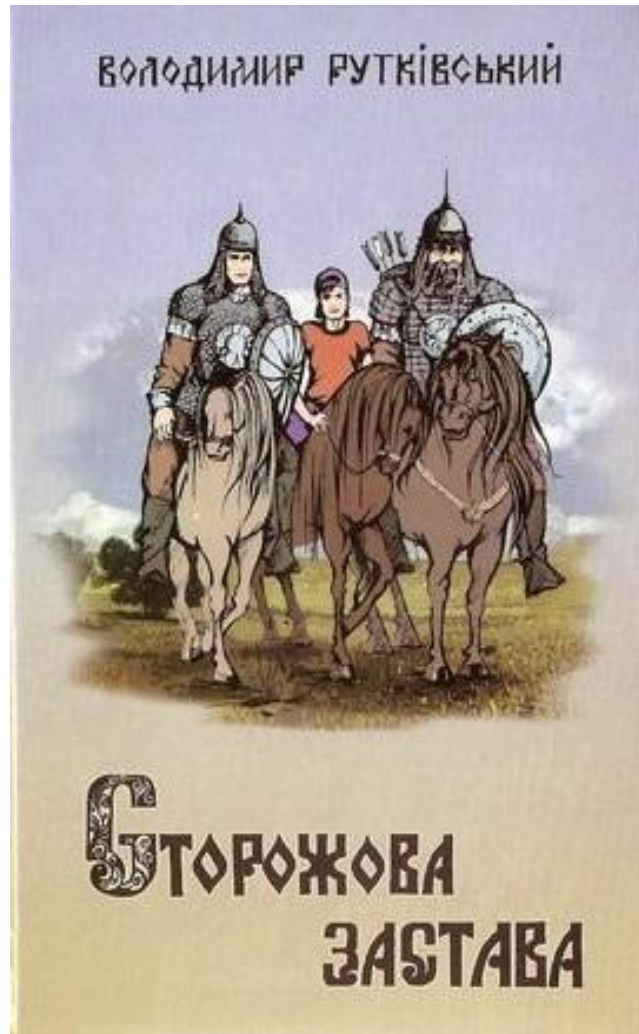
Одне із застарілих слів, що трапилося вам у цьому оповіданні, — *десниця*. Про його значення йшлося в рубриці «Мовна скарбничка». Проведіть невеличке дослідження і довідайтеся, чому назва однієї з найбільших і найпрекрасніших річок України — Десна, співзвучна зі словом десниця.

Десна походить від праслов'янського слова *desnъ*, що означає «правий».

Тривалий час тлумаченню назви річок як «права» заважав факт, що всі вони є не правими (за сучасними правилами географії — за течією), а навпаки, лівими притоками.

В. А. Никонов у своєму словнику опублікував припущення, що в давнину слов'яни іменували притоки не за течією, а проти неї.

Сучасний український письменник Володимир Рутківський написав книжку, що має назву «Сторожова застава». У цьому історико-фантастичному творі розповідається про сучасного школяра, який через загадковий часовий портал потрапляє в минуле, де воїни охороняють від половців заставу.

За цим твором режисер Юрій Ковальов зняв однойменний фільм-фентезі.

Сьогодні

Трейлер до фільму «Сторожова застава»

Відскануй QR-код!

- ✓ Які почуття і переживання викликали у вас події, описані в оповіданні?
- ✓ Оцініть свою роботу над оповіданням С. Плачинди «Богатирська застава».

- *Який вид роботи вам найбільше сподобався?*
- *Що нового ви дізналися сьогодні на уроці?*
- *Де можна використати здобуті знання?*

с.98 - 106 читати,
переказувати,
відповідати на
питання.

